

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA ŠVIETIMO SISTEMOS REFORMA

2008 m. gegužės 19 d. Nr. VA-P5-50-2-10
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės
2007-04-02 pavedimą Nr. P5-50-2

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Jonas Izokaitis (grupės vadovas)
Solveiga Naginevičiūtė
Vita Kondratavičiūtė (specialistė, valstybinio auditoriaus padėjėja)

Auditas pradėtas 2007-04-02
Auditas baigtas 2008-05-19

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Švietimo sistemos pertvarka pradėta vykdyti 1992 m. Lietuvos švietimo tarybai bei Kultūros ir mokslo ministerijos Kolegijai pritarus Lietuvos švietimo koncepcijai.

Audito tikslas – įvertinti švietimo sistemos reformos planavimą, stebėseną, atskirų švietimo sričių finansavimo, ugdymo bei studijų kokybę, mokymosi sąlygų ir švietimo įstaigų tinklo optimizavimo problemas.

Siekiant išryškinti tolesnės Lietuvos švietimo reformos strategines kryptis, numatyti jų įgyvendinimo priemones, 2003 m. patvirtintos Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 metų nuostatos (toliau – Strategija) ir jų įgyvendinimo programa (programa patvirtinta tik 2005 m.).

Audito metu nustatėme, kad Strategijos įgyvendinimo programoje priemonių vykdymas nepakankamai susietas su reikalingais ištekliais, į programos įgyvendinimo kontrolę neįtrauktos visos su programos įgyvendinimu susijusios šalys.

Švietimo įstaigų tinklas pertvarkomas nenuosekliai, ne visose savivaldybėse mokyklų tinklo pertvarka vykdoma pagal patvirtintus planus, dalis savivaldybių neužtikrina sėkmingo mokyklų tinklo optimizavimo ir per mažai prisiima atsakomybės, kad būtų suvienodintos švietimo sąlygos skirtinguose šalies regionuose. Švietimo ir mokslo ministerija kartu su savivaldybėmis nepakankamai įgyvendina papildomas priemones, kad būtų pilnai suteiktas švietimo prieinamumas įvairių poreikių ir amžiaus asmenims.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo švietimo sistema ne visiems vaikams suteikia vienodas galimybes lankyti ugdymo įstaigas, nepakankamai atsižvelgiama į tėvų poreikius ir galimybes, regiono ypatumus, neužtikrinamas pakankamas mokyklų aprūpinimas geltonaisiais autobusais, kai kurios savivaldybės neužtikrina, kad būtų suorganizuotas dalies mokinių, kurie gyvena trijų ir daugiau kilometrų atstumu nuo mokyklos, vežiojimas į mokyklas, sprendžiant mokymosi įstaigose socialines ir edukacines problemas, ne visada atsižvelgiama į specialiosios pagalbos poreikį. Vienas iš Strategijos uždavinių – iki 2012 m. atnaujinti 80 proc. mokyklų, sunkiai įgyvendinamas, nes iki 2006 m. atnaujinta tik 30 proc. visų mokyklų. Profesinio mokymo įstaigose trūksta šalies ūkyje naudojamų technologijų lygį atitinkančios mokymo įrangos, daugelio universitetų materialinė bazė neatitinka šiuolaikinių reikalavimų: pasenusi laboratorinė įranga, bloga mokymo pastatų ir bendrabučių būklė.

Įgyvendinant švietimo sistemos pertvarką, nebuvo nuosekliai tobulinami švietimo sistemos finansavimo mechanizmai, siekiant užtikrinti socialiai teisingą lėšų paskirstymą, jų naudojimo efektyvumą ir švietimui keliamų tikslų įgyvendinimą. Reikalingi reikšmingi pokyčiai, gerinant bendrojo lavinimo ugdymo (mokymo programas suderinti su egzaminų programomis,

sureguliuoti mokytojų darbo krūvius ir kt.) ir profesinio mokymo (kelti profesinio rengimo sistemoje dirbančių pedagogų kvalifikaciją, įstaigas aprūpinti technologijų lygį atitinkančia mokymo įranga, įdiegti modulinę profesinio mokymo sistemą) kokybę, visuose universitetuose sukurti efektyvią vidinį studijų kokybės vertinimą užtikrinančią sistemą.

Teikdami šias išvadas manome, kad švietimo sistemos reformos vykdymas būtų efektyvesnis, jei, įgyvendinant Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012 m. nuostatas ir siekiant paspartinti švietimo įstaigų atnaujinimą, būtų numatytas ilgalaikis finansavimas, įvertinant visus galimus finansavimo šaltinius, investicinės lėšos švietimo įstaigoms skiriamos pagal patvirtinto Nacionalinio švietimo raidos plano prioritetus ir atsižvelgiant į savivaldybėse vykdomą švietimo įstaigų tinklo pertvarką, inicijuotos viešosios konsultacijas, siekiant išryškinti prioritetinius švietimo sistemos uždavinius, numatytos papildomos priemonės dėl studijų ir mokslo kokybės, mokymosi, studijų ir gyvenimo sąlygų gerinimo, kryptingo ir sklandaus švietimo įstaigų tinklo formavimo, stebėsenos ir koordinavimo tobulinimo.